Vastaesitys kunnanhallitukselle

Sotkamon palveluverkon uudistaminen – talous ja opetuksen järjestäminen päätöksenteon lähtökohdiksi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että Sotkamon palveluverkon uudistamista jatketaan seuraavien taloudellisten ja toiminnallisten periaatteiden mukaisesti:

1. Salmelaan suunnitellaan uusi alakoulu

Salmelaan käynnistetään välittömästi uuden alakoulun suunnittelu siten, että koulu mitoitetaan 2030-luvun oppilas ennusteiden mukaiseksi. Suunnittelussa huomioidaan mahdollisuus keskittää taajaman alakouluopetus tarkoituksenmukaisiin ja kustannustehokkaisiin tiloihin.

Rakentamispäätös tehdään vasta erillisen investointi- ja elinkaari laskelman perusteella. Laskelmassa on osoitettava, millaisia säästöjä uusi kouluratkaisu tuottaa nykyiseen palvelu verkkoon verrattuna.

2. Pohjavaaran ja Naapurivaaran koulut yhdistetään

Pohjavaaran ja Naapurivaaran koulujen toiminta yhdistetään lukuvuoden 2027–2028 alusta. Yhdistämisen yhteydessä toteutetaan henkilöstö-, tila- ja kuljetusjärjestelyt siten, että yhdistämisellä tavoitellut taloudelliset säästöt myös toteutuvat.

3. Tenetin koulun käyttöä selvitetään

Tenetin koulun osalta laaditaan selvitys mahdollisuudesta järjestää siellä 6.–9. luokkien opetus. Vaihtoehdosta tehdään toiminnallinen ja taloudellinen vertailu suhteessa muihin yläkouluopetuksen järjestämistapoihin. Vertailussa huomioidaan myös tilojen käyttöaste ja tarvittavat investoinnit.

4. Vuokatin, Leivolan ja Kontinjoen koulujen tulevaisuus ratkaistaan oppilas ennusteiden ja talouden perusteella

Koulujen jatkoa arvioidaan oppilasmäärien, ikäluokkien, opetusryhmien, kiinteistöjen kunnon, kuljetuskustannusten ja oppilaskohtaisten kokonaiskustannusten perusteella.

Leivolan koulun osalta selvitetään vaiheittainen ratkaisu, jossa koulun toiminta sopeutetaan oppilasmäärien kehitykseen ja taajaman uusi kouluratkaisu huomioidaan pitkän aikavälin suunnittelussa.

5. Opetusryhmien koko asetetaan palveluverkon suunnittelun lähtökohdaksi

Palveluverkon suunnittelussa tavoitteena on muodostaa pääsääntöisesti yli 20 oppilaan opetusryhmiä. Ryhmien muodostamisessa huomioidaan kuitenkin oppilaiden ikä, opetuksen laatu, erityisen tuen tarpeet ja koulumatkojen kohtuullisuus.

Alle 15 oppilaan keskimääräiset ryhmäkoot voivat olla perusteltuja vain tilapäisesti tai silloin, kun siihen on selkeä toiminnallinen peruste.

Kouluratkaisuja ei tule tehdä pelkästään koulun kokonais oppilasmäärän perusteella, vaan tarkastelun tulee perustua todellisiin opetusryhmiin, henkilöstön tarpeeseen ja oppilaskohtaisiin kustannuksiin.

6. Investointien taloudellinen arviointi on päätöksenteon ehdoton edellytys

Ennen investointipäätöksiä kunnanhallitukselle ja valtuustolle esitetään:

- investoinnin kokonaiskustannukset ja rahoituskulut
- käyttötalouteen kohdistuvat vuosittaiset vaikutukset
- kiinteistön koko elinkaaren kustannukset
- henkilöstö-, kuljetus- ja ylläpitokustannusten muutokset
- nykyisestä palveluverkosta saatavat todelliset säästöt
- investoinnin vaikutus kunnan velkaantumiseen ja taloudelliseen kantokykyyn.

Uutta investointia ei tule perustella pelkästään tilojen tarpeella, vaan sen on osoitettava olevan kokonaistaloudellisesti perusteltu ratkaisu.

7. Säästöjen toteutumista seurataan vuosittain

Sivistystoimi ja tekninen toimi laativat yhdessä vuosittaisen talous- ja palveluverkkoraportin kunnanhallitukselle.

Raportissa esitetään vähintään toteutuneet säästöt, henkilöstömenot, oppilasmäärät, opetusryhmien koot, oppilaskohtaiset kustannukset, kuljetuskustannukset, investoinnit sekä kiinteistöjen ylläpitokustannukset.

8. Palveluverkon tavoitetilana on kaksi taajamakoulua ja 1–2 maaseudun kyläkoulua

Sotkamon palveluverkon pitkän aikavälin tavoitteena on kaksi taajaman koulua sekä 1–2 maaseudun kyläkoulua.

Kouluverkkoa kehitetään vaiheittain siten, että opetuksen laatu, oppilaiden koulumatkat ja kunnan taloudellinen kantokyky otetaan tasapuolisesti huomioon. Tavoitteena on turvata toimiva lähipalveluverkko ilman tarpeettoman kallista ja hajanaista kiinteistörakennetta.

9. Palveluverkon vaiheistus arvioidaan uudelleen vuonna 2028

Palveluverkon lopullinen vaiheistus ja investointien toteuttaminen tuodaan uudelleen kunnanhallituksen päätettäväksi vuoden 2028 aikana laadittavan päivitetyn oppilasennusteen, talousarvion ja investointilaskelmien perusteella.

Tällöin arvioidaan myös, ovatko tähän mennessä tehdyt järjestelyt tuottaneet niiltä tavoitellut säästöt.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Sotkamon palveluverkon uudistamista jatketaan edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti.